

Outoja aloituksia, kummallisia lopetuksia, välissä keijuja,
sudenkorentoja - hassuja ajatuksia.

Joulutarinoita

Markku Heino

Joulutarinoita

- Markku Heino -

Kiitokset ja esisanat

Kiitokset kaikille Facebook-, Instagram- ja YouTube-seuraajille, jotka ovat vuosien varrella kommentoineet tarinoita, kiitos Caritalle ja Erja Lakkoselle ajatuksesta saattaa tämä tarikokoelma kirjaksi. Kiitos Sanni Maria Voittomäelle ja Erjalle esiluvusta.

Nämä kertomukset saivat alkunsa vuonna 2019 Kisällinkorven joulusta, jonka kirjoitin sosiaalisen median geriatriasektorille. Vähitellen joulutarinoiden kynäilystä tuli vuosittainen perinne. Tarkka-aistinen lukija voi pikaisella yhteenlaskulla todeta, että vuodesta 2019 lähtien meidän pitäisi olla vuodessa 2029 tänä vuonna, mikäli harmaaparta Albert Einsteinia ja muita suhteellisuusteoreetikkoja olisi uskomisen. Tervetuloa siis aikamatkailun madonreikään. ”Ei vais”, kuten lapsuudessani sanottiin. Muutaman tekstin olen ryöväntänyt itseltäni ”Tarinoita valosta” -kokoelmasta ja muuntanut ne joulutunnelmiin. Rane eksyi edesottamuksiin parin vuoden takaisesta heittolaaristani.

Projekti ei ole kirjallisuuden kunnianhimoinen korkeaveisu, vaan pyrkimys purkaa jouluahdistusta tai -intoa vino hymynkare huulilla. Jätän tekstit huomaanne tyynin mielin.

Hui! Kauhistukseksi laskeskelen, että joulu on kerran vuodessa!

Punkalaitumella 7.9.2026

Markku Heino

Markku Heino

Joulutarinoita

© 2024 Markku Heino

Kannen suunnittelu: Markku Heino / Canva
Sisuksen taitto: Markku Heino

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-89-2215-5

Kaikille joulusta vinosti ajatteleville.

*Vuosi vuodelta on vaikeampaa erottaa
joulu käärepapereittensa keskeltä
- E.B.White -*

*Joulu ei ole päivämäärä. Se on mielentila.
- Mary Ellen Chase -*

T A R I N A I

Kisällinkorven jouluku 1525

Luku 1

KISÄLLINKORVEN ALKUPERÄISESTÄ NIMESTÄ ei syntynyt kylälaisten kesken väittelyä. Selvää oli, että mielialoiltaan väkevästi räiskyvä nahkurioppilas ei voinut olla alati kyseenalaistamassa mestarinsa tapaa koulia oppipoikaansa nahkataitojen saloihin. Sen sijaan oli itsestään selvää, että Kauro, Osmo Petäjentyven poika, asui vähintään kaksi kertaa koiran haukuntamatkan päässä aiheuttamastaan harmista. Piispa Lauri Suurpään tiedetään myöhemmin määränneen Kauro Petäjentyven tapauksen johdosta paikkakunnan kirkkoraadin noudattamaan suurempaa tarkkaavaisuutta ja vankkaa pitäjäkuria.

Aatonaattoamu sarasti kuin raukean sammaleen ensimmäinen huokaus. Varomattomat porot eivät aavistaneet kiukkuisten jäkälien katkeruutta. Ilma oli poikkeuksellisen lämmin, ja ylämäkeen kompastunut nystyräkivi heijasti kiiltävää tummaa valoa. Kauro oli matkalla verstaaseen – ei tarvitsisi rämpiä polvihangessa, viluissaan ja pellavahousut läpimärkinä. *”Oolen kuin metsonpaskoma lounatuulen lude...lude lam-purin laiskan matojen, lude, lude...lude näkinportaan nännipi-poilla...”*, Kauro viritteli keksimäänsä rallatusta. Se oli hänen tapansa vapauttaa tilaa pääkopastaan ahtaiden tapojen ja sovinnaisuuden kuristuksesta. Kovasti oli yrittänyt Rekiina Alaluode, Kauron mieltietty, hilitä julkeaa lurittelua. Rovastin paha silmä saattaisi kiinnittyä nuoren miehen tekoihin ja siitä seurata vaikka mitä noloutta. Niihin mies

tokaisi reippaita ja virneellisiä otsamoiskautuksia, kuten: *"Olet minun trinsessa, läpikuultava pohjatuulen hymy, trinsessa tuulen röyhelö ja riemuni riettain, se ainua oikea lemmen hopea..."*, ja muita hilpeän luonnikkaita naiseuden ylistyksiä.

- Kuules, nainen, oli Kauro kerran ajatellut ääneen.
- Elämä on kuin ikitammen voima, syvien juurien puhuma tieto, johon harvoilla on voima liittyä. Kuten myös rakkaus on pitsiherkkää ihon aikomusta.

Niiden sanojen myötä oli syttynyt Rekiinan poven hurja roihu tuota outoa miestä kohtaan.

Nahkurinverstaan ovi oli vetäytynyt sijoiltaan, saranat livenneet toisistaan, eivätkä niiden voimattomat sormet jaksaneet pitää takorautaheiloilla rytmitettyjä kelolankkuja suorassa. Ovi toimitti kuitenkin vielä jotenkuten säädyllistä kulkuaukon virkaa.

- Tervehdys, Mestari! viritteli Kauro aamutunnelmaa.
- Jatketaanko eilisestä? Tarvitsetko lisää remmejä siihen raippaan?

Kylään oli saapunut eilen outo munkki, joka oli oitis suunnannut verstaaseen. Munkin kiireellinen pyyntö oli kummastuttanut kumpaa-kin.

- Olen vailla solmuruoskaa, jonka kädensijan pituus on kaksi kämmenenleveyttä ja jonka viuhka on kymmenosainen ja säikeet kymmenen jalkaa pitkiä. Miten nopeasti saisitte kyseisen artikkelin toimitettua kirkon vieraskortteeriin? Munkki oli pyydellyt sen kummemmin selittämättä.

Kauro mietti itsekseen, ettei raippa ollut todellakaan katumusharjoitukseen tarkoitettu lyhyt vimmapiiiska. Mestari tuntui lukevan Kauron ajatuksia ja vastasi:

- Minua arveluttaa kyllä, mutta kyllä hengen miehen pyyntöä on kunnioitettava, en halua Jumalan kirousta pääni päälle. Sitä paitsi tämä on hopeamarkkojen arvoinen tilaus. Olkaamme nöyriä tämän kunnian edessä. Kauro puri poikkeuksellisesti huuliaan tiukasti yhteen ja

mumisi päänsä sisällä: ”Tässä ei olla hyvän asialla, niin kylmä on tämä kapine muodoltaan ja hyinen arveluttavine tarkoituserineen”.

Suora niskurointi olisi koitunut välittömäksi turmioksi, mutta jotain olisi tehtävä. Kauro päätteli, että tämä varmasti liittyi viimeviikkoiseen noituuspidätykseen. Kukurnevan mutkassa ja Valkoisenvuoren juurella asunut Tuomikki Paasia oli huhujen mukaan parantanut taljajousijahdissa kuolettavasti haavoittuneen hirvenvasan ja päästänyt sen matkoihin ja ottanut edellisenä keväänä hylätyn harmaaturkin ja kasvattanut sen pihapiiriään vartioimaan.

Syksyllä hän oli parantanut Myllärin tyttären salaa yrttihauteella viikatteen haavasta ja vastustanut kaikin voimin lääkärin suoneniskentää.

Kauro asui yksin syrjässä kylän laitamilla ja Rekiina oli livahtanut iltalaiduntamisen varjolla miehen luokse. Vielä olivat rakastavaiset onnistuneet tapaamaan salassa paatuneiden kyläharppujen syntitaivaste-luiden salamoilta. Nyt ilon ja kuuden ihon huumen jälkeen, yhden kynttilän herkän valon lupauksessa Kauro avasi tuntojaan ja kertoi, mihin oli ryhtynyt. Aamulla olisi Jouluaaton jumalanpalvelus ja poikkeuksellisesti piispan määräämä katumustuomiohetki.

Kirkon pihaan oli pystytetty kahden kyynärän korkuinen lava ja sen päälle viiden kyynärän korkuinen mäntypaalu, joka oli kuorittu kaarnasta sileäksi. Se erottui kuin karjaistu Jumalan käsky tummaa, lumetonta kirkonmäkeä ja sysimustaa, synkkää aamua vasten.

Luku 2

KIRKKOKANSAN HERÄTELLESSÄ ITSEÄÄN sanan kuulemiseen, ravisteli peninkulman päässä Kauron veli, Juho, käsistään juuri nyljetyn karhun verta. Kuusipäinen, lähinnä pohjoisen väestä koostuva metsästyssakki oli kohdannut äkkiväärään talviuniltaan heränneen nelivuotiaan urosotson. Sakin sortin hengen pelasti lapin pojan, Duomiksen, valppaana olo. Duomiksen kasvot oli raadellut 17-vuotiaana äkäinen otus, ja ihmeparantumisensa jälkeen miehellä oli aina jotoksilla mukana kuudenkyynärän pituinen karhukeihäs. ”Helvetinperkeleen onneksi!” kuten Duomiksen serkku, Petja rähähti pelästykseltään toivuttuaan. Puolittaisessa sokissa joukkio nylki vielä karhua kun Juho patisteli miehiä kiiruhtamaan. Yllättävä öinen toimeksianto vaatisi myös nopeaa suunnitelmaa ja valmisteluita.

– Emma halua sotimahan kuninkaan miehiä vastaan, vaikka vaakunan miekat meille tuttuja ovatkin, keveästi ja tuulen paremmalta puolelta, rasvatusti, sanon ma! jatkoi Juho puoliääneen omaa ajatteluaan kuin painottaakseen nopeuden merkitystä. Miehet kuuntelivat hiljaa. Vanhan Vihasta ei ollut kuin muutama vuosi. Yhteisvoimin ja vilkkailla kintuilla siitäkin oli selvitty, päät terävinä, miekat terävimpinä.

Vaikka kyläläiset olivat leipääntyneet tuijottamaan vuoden mittaan kirkon kattomaalauksia, jouluaaton messu olisi nyt jo seitsemäskymmenesviides kerta tänä vuonna Jumalan sanan ja papin meuhkaamista – niin toisaalta kotipolttosen voimin, hallitussa pikaäänkyrässä tuo piinatunti menisi vallan keveästi, jos lie ja vaikkapa sattuisi sitten hurmospäälle ylimmässä kihunassa. Elävässä muistissa oli edellisten pirunpeijaisten Alakankaan Petrun sätkivä syntiin lankeamisen tunnustus: hän oli vaahtoa korisevana karjunut ristuksen perkeeleet ja Johanneksen purutupakit pois päästään. Kauro ajatteli, että Petrun höökissä oli kyse pelkästään vahvan kiljuviinan väkevyyden kohdillaan olost ja hymähti

Oletko sinä joulun henki?
Onko joulu laupeuden ja ahneuden laukaisemaa
metafyysistä katumuksen kiimaa?
Mitä paradokseja sielu rakentaa mielikuviiimme arjen ylevöittämisestä?

Onko hyvyys
mielenrauhan tae?
Näetkö yksinäisyyteni?
Mitä tästä kaikesta
ajattelevat perimäämme
iskostetut satuolennot?

9 789528 922155

”Voisimmeko vain olla
ja mielikuvitella kaiken?
- Sopii minulle mainiosti, ei kai haittaa,
että pidän tätä hassua pipoa?”